

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Органам управління освітою
обласних, районних, міських
(районних у містах) державних
адміністрацій, Інститутам
післядипломної педагогічної
освіти, навчальним закладам

Щодо заходів до Дня пам'яті та примирення

З метою гідного вшанування подвигу Українського народу в Другій світовій війні, його вагомого внеску в перемогу Антигітлерівської коаліції; засвідчення поваги до всіх борців проти нацизму; увічнення пам'яті про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності відповідно до Закону України "Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років" і на виконання Указу Президента України "Про відзначення у 2017 році Дня пам'яті та примирення і 72-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні" від 28 березня 2017 року № 84 рекомендуємо провести в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах наукові конференції, виховні години, культурно-просвітницькі, мистецькі, військово-патріотичні та інші тематичні заходи, присвячені річниці цієї події.

Просимо заходи, що будуть проводитися в навчальних закладах, активно висвітлювати на web-сторінках навчальних закладів та органів управління освітою. Звітування та зворотного інформування ця робота не потребує.

При цьому надсилаємо методичні рекомендації, розроблені Українським інститутом національної пам'яті та фотоматеріали.

Додаток: на 17 арк.

Заступник Міністра

Павло Хобзей

УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА

Інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті до відзначення у загальноосвітніх навчальних закладах Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (Дня перемоги)

З метою гідного вшанування подвигу Українського народу, його визначної ролі у перемозі Об'єднаних Націй у Другій світовій війні, висловлення поваги всім борцям проти нацизму, увічнення пам'яті про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності, скоєних у роки війни, **8–9 травня** по всій країні традиційно відбуваються урочистості до **Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (Дня перемоги)**.

Відповідно до Закону України “Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років” і Указу Президента України “Про відзначення у 2017 році Дня пам'яті та примирення і 72-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні” від 28 березня 2017 року № 84 у навчальних закладах освіти повинні пройти військово-патріотичні та інші тематичні заходи, присвячені річниці цієї події.

Утверджуючи традицію відзначення 8 та 9 травня в європейському дусі “не святкуємо, а вшановуємо”, згадуємо із акцентом на конкретних людей усіх борців проти нацизму. Тому Український інститут національної пам'яті пропонує цьогорічну кампанію присвятити темі “Українці в лавах Об'єднаних Націй перемогли агресора”. Розкриваючи її через долі та звитяги чоловіків і жінок – уродженців різних куточків України та світу, які воювали у регулярних арміях або були партизанами, служили у допоміжних формуваннях чи на передовій, пройшли всю війну, героїчно загинули в боротьбі, важливо показати, що хоч би де перебували українці та вихідці з України, вони пліч-о-пліч з іншими народами воювали проти нацизму та дістали високі відзнаки країн, у лавах яких вони служили.

Історична довідка

8 травня 1945 року набув чинності Акт про капітуляцію Німеччини. Ця дата дає можливість оцінити внесок Українського народу в перебіг і завершення Другої світової війни, підсумувати її масштабні спустошливі наслідки для України, а також винести життєво важливі уроки для нашої держави сьогодні.

Від 1 вересня 1939 року, коли нападом нацистської Німеччини на Польщу і бомбардуванням німецькою військовою авіацією Львова та інших міст війна розпочалася для України, 120 тисяч українців брали участь у двобої з вермахтом у складі Війська Польського. Сотні тисяч українців взяли участь у вторгненні на територію Другої Речі Посполитої у складі Червоної Армії, в запеклих битвах у Фінляндії та в захопленні Бессарабії і Північної Буковини. Українці Волині, Галичини, Західного Полісся, Північної Буковини і Бессарабії в перші роки війни на власному досвіді відчули прискорені заходи

радянській, які обернулися десятками тисяч розстріляних, сотнями тисяч депортованих і арештованих.

З червня 1941 року після вторгнення військ Німеччини та її союзників на територію СРСР уся Україна стала ареною запеклих бойових дій. У складі військ Південно-Західного фронту українці становили до 50 % бійців. Загальна кількість осіб, мобілізованих за роки війни з України до радянських Збройних сил перевищує 6 мільйонів бійців. Кожний другий з них загинув, а кожний другий з тих, хто залишився живим, став інвалідом.

Українці та вихідці з України перебували у військових з'єднаннях Польщі (120 тисяч), США (до 80 тисяч), Канади (до 45 тисяч). Крім того, до 5 тисяч українців захищали Францію у лавах Іноземного легіону. Після капітуляції прем'єр-міністра Анрі Петена у червні 1940 року в країні розгорнувся рух опору німецьким загарбникам. На боці французьких партизанів воювали українці звідусіль. Серед них – представники передвоєнної еміграції, наприклад, командир загону Осип Круковський. Були також радянські військовополонені і дезертири з військових частин на німецькій службі. Червоноармієць Василь Порик з Вінниччини сформував власний партизанський підрозділ. Канадський пілот Пітер Дмитрук став партизаном після того, як в небі над окупованою країною підбили його літак. Обидва, Порик і Дмитрук, героїчно загинули. Задіяні німцями для боротьби з французькими партизанами українські поліцейські цілими підрозділами переходили на бік сил опору. У 1944 році з них було створено два партизанські батальйони: імені Тараса Шевченка та імені Івана Богуна.

8 травня для наших земляків воєнні дії не припинилися, а продовжувалися щонайменше до 2 вересня 1945 року, коли на борту американського лінкора “Міссурі” було підписано Акт капітуляції Японії представниками цієї країни, США, Китаєм, Великою Британією та СРСР. Від радянської сторони його підписав українець з Уманщини генерал-лейтенант Кузьма Дерев'янка.

Отже, історія кожного з українців та українок, які воювали в Червоній армії, УПА, Війську польському, Французьких, Британських, Канадських збройних силах та армії США – це історія мужності й самопожертви в ім'я спільної перемоги над агресором.

Відеоісторії про Амета-Хана Султана, Пітера Дмитрука, Галину Кузьменко – “Надю”, а також уродженця Дніпропетровська (тепер – Дніпро), рятівника Кракова, Героя України, котрий став прототипом головного героя роману “Майор Вихор”, Євгена Березняка і Михайла Стренка (сержант Корпусу морської піхоти США родом із Лемківщини, учасник бойових дій в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні під час Другої світової війни, що був серед шести військовослужбовців, які підняли прапор США над островом Іодзіма, загинув у бою), створені за ініціативи Уряду та Українського інституту національної пам'яті (режисер Олесь Санін) можна переглянути за посиланням:

<http://www.memory.gov.ua/multimedia/5-videoistorii-pro-ukraintsiv-yaki-voyuvali-proti-natsistiv-u-lavakh-obednanikh-natsii>.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Пітер Дмитрук
Канадський пілот бомбардувальника. З парашутом врятувався зі збитого літака і приєднався до французьких партизанів. Загинув, але врятував мешканців французького містечка від репресій.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Народився 27 травня 1920 року в Канаді, єдиний син в родині українських емігрантів. У липні 1941 року пішов добровольцем до Королівських військово-повітряних сил. Через рік отримав спеціальність стрільця-бомбардувальника та звання сержанта. Для проходження служби його відправили до 405-ї ескадрильї, що базувалася у Великій Британії і здійснювала нічні бомбардування німецьких позицій в окупованій Європі.

12 березня 1943-го його літак був збитий під час повернення з чергового завдання на базу. Пітер врятувався на парашуті та приземлився східніше Парижа. Деякий час він переховувався від патрулів у лісі та у місцевих мешканців, доки селяни привели його до партизанського табору. Французи запропонували пілоту переправити його підпільними

шляхами через Піренеї до нейтральної Іспанії. Але Пітер вирішив залишитися і боротися у лавах руху опору за вільну Європу. Став бійцем Першого корпусу макі в провінції Овернь. Хлопець завоював авторитет сильного, витривалого і сміливого партизана. Він допомагав учорашнім фермерам опанувати стрілецьку зброю і, незважаючи на мовні труднощі, відзначався товариськістю і балакучістю. Французькі побратими називали його «П'єр-канадієць».

9 грудня 1943 року загін макі атакував німецький залізничний ешелон поблизу містечка Ле-Мартр-де-Вейр. Напад завершився успішно, але ворожі кулемети забрали життя одного партизана. Ним виявився Пітер, який повертався з іншої операції та випадково проходив повз залізничну станцію. За іншою версією, в цей день він потрапив у полон і після допиту розстріляний. Родина Пітера тільки через рік дізналася про його долю.

Оскільки карателі з'ясували немісцеве походження загиблого, вони вирішили, що напад здійснено засланими диверсантами, і не стали мститися мешканцям містечка.

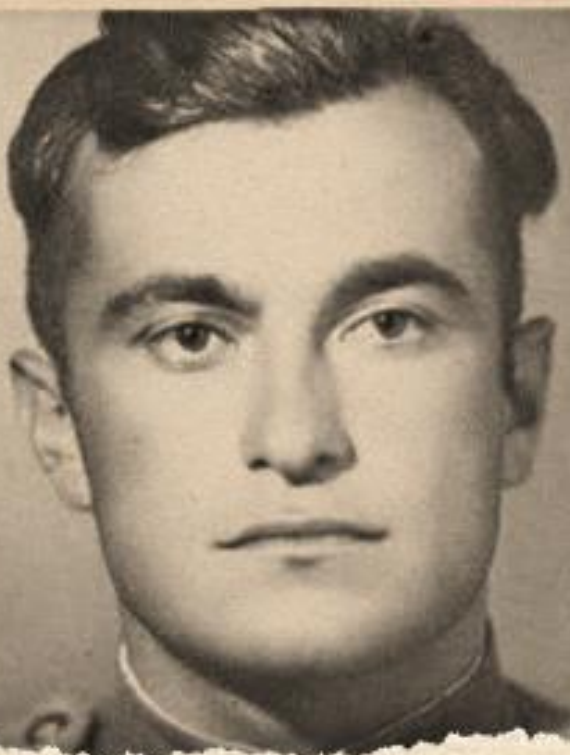
Французи гідно вшанували Пітера Дмитрука, нагородивши Військовим хрестом. У містечку Ле-Мартр-де-Вейр, де загинув герой, його іменем названо вулицю.

У Канаді Дмитруку присуджено високу відзнаку «Нагорода будівничих нації», котрої удостоюються видатні громадяни-емігранти. Завдяки подвигу українця французький Ле-Мартр-де-Вейр та канадський Віньярд стали містами-побратимами.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Амет-Хан Султан

Льотчик-винищувач. Збив 30 ворожих літаків сам на сам і ще 19 в групових боях. Двічі Герой Радянського Союзу. З гордістю відкрито називав себе кримським татариним.

UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Кримські татари – народ, який пережив особливо важкі випробування під час Другої світової війни: мобілізація і втрати від бойових дій; повна окупація ворогом, що тривала два з половиною роки; звинувачення у зраді і тотальна депортація з позбавленням громадянських прав. Радянський тоталітарний режим не зважав навіть на те, що цей народ під час війни дав героя світового рівня – аса-винищувача Амет-Хана Султана.

Народився 25 жовтня 1920 року в Криму в Алупці. Його батько був родом з Дагестану, лакцем за національністю, а мати – кримською татаркою. Себе Амет-Хан вважав кримським татариним і завжди так записував у всіх анкетах. Цікава історія пов'язана з іменем героя. Його батька звали Султан. По батькові стало прізвищем, а назвали майбутнього аса на честь діда Амедханом. Кримськотатарська родина називала хлопчика Аметом. З часом ім'я стали записувати як Амет-Хан. Вже з 1943 року в усіх документах Султан писали як ім'я, натомість, Амет-Хан як прізвище. Достеменно причина

цього невідома. Висловлюють припущення, ніби така зміна знадобилася, щоб вберегти родину від репресій після звільнення Криму з-під окупації.

Амет-Хан навчався у Качинському авіаційному училищі неподалік Севастополя. У 1940 році випускника училища спрямували на службу в Бессарабії, яку Сталін щойно відібрав у Румунії.

Пілот-винищувач Амет-Хан Султан брав участь у повітряних боях із перших днів німецького вторгнення до СРСР. Протягом майже року війни йому не вдалося збити жодного ворожого літака. Перший успіх прийшов 31 травня у небі над російським Ярославлем. На ленд-лізівському «Харрікейні» Амет-Хан атакував німецький «Юнкерс-88». У бою він використав весь боєкомплект, але не зміг поцілити бомбардувальника. Тоді, щоб не змарнувати шанс, Амет-Хан таранив німця. Внаслідок удару «Харрікейн» застряг у «Юнкерсі». Обидва літаки вийшли з ладу, тож Амет-Хан скористався парашутом. Цей повітряний бій став першим, але найяскравішим у біографії майбутнього аса.

Під час Сталінградської битви воював у спеціально створеному 9-му гвардійському винищувальному авіаційному полку. Це була еліта радянської авіації. Полк складався виключно із асів. У розпалі напружених боїв, вдруге і востаннє протягом війни, Амет-Хану довелося рятуватися на парашуті.

Амет-Хан Султан брав участь у боях за рідний Крим. У травні 1944 року йому дали відпустку, щоб провідати родину в Алушці. За збігом обставин, саме тоді розпочалася операція з депортації кримськотатарського народу. Під час перебування у батьків пілот довідався, що його брата Імрана заарештовано за «пособництво окупантам». Тільки заступництво високого армійського начальства врятувало рідних Амет-Хана.

Закінчив війну в небі над Берліном. Здійснив 603 бойові вильоти; у 130 повітряних боях особисто збив 30 ворожих літаків, ще 19 – у групових битвах. Двічі нагороджений зіркою Героя Радянського Союзу.

Після завершення війни Амет-Хан Султан працював льотчиком-випробувачем Льотно-дослідного інституту. Влаштуватися туди було не просто через національність – кримський татарин. Кримських татар вважали народом-зрадником, який мав бути викреслений із історії. Хоча Амет-Хан міг вказувати в анкетах національність батька, він принципово не робив цього. Врешті допомогла протекція друзів – ас-винищувач став пілотом-випробувачем. За 23 роки провів випробування понад 170 літаків, допомагав у реалізації космічної програми СРСР.

1 лютого 1971 року герой загинув під час випробувального польоту літаючої лабораторії Ту-16ЛЛ. Похований у Москві.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Анна Храплива

Канадійка українського походження, що добровільно пішла до Канадського жіночого армійського корпусу. Служила у Великій Британії, відзначена Медаллю Британської Імперії.

UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Канадійка українського походження Ганна Храплива добровільно вступила до Канадського жіночого армійського корпусу. Служила у Великій Британії – з листопада 1942 року, та в Британській зоні окупації Німеччини.

Отримала звання підхорунжого в жіночій армії. Нагороджена Медаллю Британської імперії. Була чи не першою з українок, що удостоєна цієї високої відзнаки. Активістка Союзу українських канадських вояків у Лондоні.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Галина Кузьменко
Народилася на Чернігівщині, виросла
на Донбасі, воювала кулеметницею в УПА.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Народилася на Чернігівщині 1922-го. Коли їй було 11 років, померла вся родина: мати, двоє братів – від Голодомору, батько загинув за дротами ГУЛАГу. Дівчинку взяв на виховання дядько, який жив на Донеччині. Коли почалася війна, доля закинула Галину в Чернігівську область, а згодом у Галичину.

На Івано-Франківщині приєдналася до підпілля ОУН. Мала псевдо «Надя». Наступні три роки пов'язані із структурами пропаганди окружного проводу ОУН на території тактичного відтинку УПА № 21 «Гуцульщина». Галині Кузьменко довіряли участь у комісії, що приймала присягу новобранців УПА.

Чекісти розшукали «Надю» в околицях Коломиї у 1946 році. Захопили її у важкому фізичному стані, хворою на тиф. Засуджена до 15 років воркутинського табору і 5 років позбавлення прав. По звільненню в 1957-му Галина Кузьменко взяла шлюб із колишнім повстанцем зі Львівщини Ярославом Когутом. У подружжя народився син Василь, який згодом вивчився в Києві на педагога. Підпільниця «Надя» встигла побачити незалежну Україну, за яку боролася й каралася в таборах. На схилі літ жила в Києві та померла 2000 року.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Іван Кожедуб
Найрезультативніший льотчик-випилювач Союзників часів Другої світової війни. На рахунку – 64 повітряні перемоги.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Найбільш результативним асом-випилювачем Антигітлерівської коаліції був радянський льотчик, українець Іван Кожедуб. На його рахунку – 64 збиті ворожі літаки.

Народився 8 червня 1920 року в селі Ображіївка на Сумщині. Після семирічки навчався у школі робітничої молоді в Шостці. Восени 1936-го вступив до Шосткинського хіміко-технологічного технікуму, одночасно займався в місцевому аероклубі.

1940 року Івана призвали до Червоної армії. Ще до початку німецько-радянської війни СРСР брав участь у збройних конфліктах – від Монголії до Фінляндії. Однак у боях Кожедубу не довелося брати участі. В 1941 році він закінчив Чугуївську військову авіаційну школу льотчиків і залишився в ній інструктором.

Після нападу Німеччини на Радянський Союз особовий склад та курсантів школи евакуювали до Казахстану. Очевидно, керівництво вирішило, що Кожедуб не готовий боротися з люфтваффе. Після численних рапортів з проханням відправити його на фронт командування погодилося.

Перший бойовий виліт Кожедуб здійснив 26 березня 1943 року, але невдало: його Ла-5 пошкоджено в бою, а при поверненні був випадково обстріляний своїми зенітниками. З великими труднощами льотчик довів винищувача до аеродрому. Місяць літав на старих машинах, поки отримав новий Ла-5. Пізніше літав на винищувачах Ла-5ФН та Ла-7.

Бойовий рахунок молодший лейтенант Кожедуб відкрив 6 липня 1943-го під час битви на Курській дузі: збив бомбардувальник Ju 87. Половину перемог Кожедуб здобув у боях під час вигнання нацистських окупантів з України: битви за Дніпро, Нижньодніпровської, Корсунь-Шевченківської та Умансько-Ботошанської наступальних операцій, повітряної битви на ближніх підступах до Румунії в травні–червні 1944 року. Його літак відзначився також у Білоруській, Прибалтійській, Вісло-Одерській, Східно-Померанській, Берлінській наступальних операцій.

Серед літаків, збитих гвардії майором Кожедубом, – винищувачі (Bf 109, Fw 190), бомбардувальники (Ju 87, He 111), штурмовики (Hs 129). 15 лютого 1945 року в повітряному бою над Франкфуртом-на-Одері Кожедуб уперше в історії збив реактивний винищувач – Me 262. Сам український ас жодного разу не був збитий.

Після війни служив на командних посадах у Військово-Повітряних Силах СРСР, у 1950–1953 роках командував авіадивізією, що воювала в Північній Кореї. У 1985 році йому присвоїли військове звання маршала авіації. Кожедуб став одним із трьох тричі Героїв Радянського Союзу за весь час існування нагороди.

Помер 8 серпня 1991 року. Похований у Москві.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Петро Федун - "Полтава"

Лейтенант ЧА, полковник УПА. Воював проти німецьких окупантів. Видатний ідеолог та публіцист визвольного руху. Лицар Золотого Хреста Бойової Заслуги 1 класу і Золотого хреста заслуги.

UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Його військова кар'єра починалася лейтенантом Червоної армії, а закінчилася – полковником Української повстанської армії. За фахом планував бути лікарем, але найбільшого успіху досяг як ідеолог і виховник УПА.

Петро Федун – провідний пропагандист українського визвольного руху – більше знаний під псевдонімом «Петро Полтава».

У 1940-му 21-річного студента Львівського медичного інституту Петра Федуну призвали до Червоної армії. Освіченого юнака відправили на курси командного складу. Після нацистського вторгнення лейтенант-артилерист Федун воював на радянсько-німецькому фронті й разом із мільйонами червоноармійців потрапив у німецький полон.

Петрові вдалося звільнитися, і в 1942 році він відновив навчання у Львові. Паралельно включився в антинацистське підпілля ОУН, учасником якої був ще з гімназійних часів. Тут Федун став одним із керівників бандерівського молодіжного крила – Юнацтва ОУН.

Проявив себе як талановитий публіцист і редактор. Ідеологічні праці він підписував псевдо «Петро Полтава».

Із березня 1944 року перейшов на нелегальне становище. Завдяки проявленому хисту Федуну стали доручати більш відповідальну роботу.

Відтоді він – працівник референтури пропаганди крайового проводу ОУН(б) у Галичині та одночасно начальник політвиховного відділу штабу групи УПА–Захід. А за рік Федун уже піднявся на найвищий щабель у структурах підпілля – став референтом пропаганди Проводу ОУН(б) і начальником політвиховного відділу Головного штабу УПА.

Його війна тривала й після завершення Другої світової. «Полтава» аргументовано критикував більшовицьку окупаційну політику, розмірковував про різні аспекти ідеології українського націоналізму та розробляв оригінальну концепцію устрою майбутньої Української держави. Завдяки «Петру Полтаві» до завдань визвольного руху органічно додалася боротьба за соціальну справедливість. Йому також належить найкращий популярний виклад основ націоналістичної доктрини та завдань боротьби ОУН і УПА – праця «Хто такі бандерівці і за що вони борються» (1950 рік). На неї досі посилаються в дискусіях про український націоналізм.

23 грудня 1951 року оточений солдатами МГБ у бункері в Карпатах Петро Федун – «Полтава» застрелився, щоб не потрапити в полон. Радянський режим знищив підпільного мислителя фізично. Однак він продовжує жити у творах.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Ніколас Орешко
Американець з українським корінням. Здобув найвищі
військові відзнаки США за героїчні бої в Німеччині,
будучи старшим сержантом піхотної дивізії.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

У війні проти гітлерівського блоку Велика Британія вела безперервні бойові дії на суходолі з весни 1940 року, а Сполучені Штати – з осені 1942-го. Тим не менше, відкриття Західними союзниками другого фронту традиційно пов'язують із «Днем Д» – висадженням морського десанту в Нормандії у червні 1944 року. В американських арміях, що переслідували ворога у Франції, Бельгії та Німеччині, служило чимало представників української діаспори, і серед них – Ніколас Орешко.

Народився 18 січня 1917 року в містечку Байон, штат Нью-Джерсі, в родині українських емігрантів. У зв'язку із Другою світовою війною його призвали на військову службу. В серпні 1944 року прибув до Франції, де командував взводом роти «С» 302-го піхотного полку 94-ї піхотної дивізії. Восени Орешко брав участь у ліквідації оточених угруповань вермахту, які внаслідок швидкого просування американських військ потрапили

у пастку. У грудні 1944 року взвод Орешка разом з іншими стримував останній великий контрнаступ німців на західному фронті в Арденнах.

23 січня 1945 року біля німецького містечка Теттінген Ніколас без підтримки атакував та знищив німецький бункер. Згодом, незважаючи на серйозне поранення, атакував і зруйнував ще одну довгочасну вогневу споруду.

Ось як цей подвиг описаний у листі на представлення для нагородження Медаллю Пошани Армії США Ніколаса Орешка: *«Майстер-сержант Орешко, будучи командиром взводу роти «С», брав участь в атаці добре укріпленого опорного пункту противника. Щільним фланговим кулеметним вогнем ворог притиснув війська до землі. З'ясувавши, що кулеметне гніздо, яке загрожує наступу підрозділу, знаходиться у найближчому бункері, майстер-сержант Орешко, незважаючи на зливу куль, власноруч стрімко ринувся до вогневої точки противника, кинув ручну гранату та, відразу увірвавшись на позицію, вогнем з гвинтівки знищив весь особовий склад доту, що вицілів після розриву гранати. Ворожий кулемет з іншої довгочасної вогневої точки відкрив вогонь по сержанту та важко поранивши його у стегно, змусив залягти. Відмовившись залишити поле бою, майстер-сержант Орешко і далі очолював дії взводу, намагаючись продовжити наступ вперед.*

Проте кулеметний вогонь вритул змусив вояків залягти перед ворожою позицією. Тоді майстер-сержант Орешко знову діючи самотійно, підповз до позиції противника та атакував його, знищивши ворога гранатою та вогнем з власної зброї.

Незважаючи на значну втрату крові, майстер-сержант Орешко відмовився залишити позицію, поки не впевнився, що бойове завдання взводу повністю виконане. Демонструючи гостроту реакції, рішучість, нестримну сміливість та непохитну відданість своєму обов'язку в ході наступу, незважаючи на запеклий опір ворога й важке поранення, майстер-сержант Орешко знищив 12 німців, не допустив зриву атаки та зробив усе можливе для того, щоб його підрозділ – рота «С» – виконала бойове завдання з мінімальними втратами».

За цей подвиг, 30 жовтня 1945 року, Ніколас Орешко був удостоєний Медалі Пошани Армії США. Офіційне вручення найвищої військової нагороди здійснював особисто Президент США Гаррі Трумен під час урочистої церемонії в Білому домі.

За заслуги під час Другої світової війни українець був нагороджений також медалями: Бронзова Зірка, Пурпурове серце, За зразкову поведінку, За Американську кампанію, За Європейсько-Африкансько-Близькосхідну кампанію, Перемоги у Другій світовій війні, а також Відзнакою бойового піхотинця.

Від 2011-го і до смерті 4 жовтня 2013 року Ніколас Орешко був найстаршим живим кавалером Медалі Пошани Армії США.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Василь Порик
Герой Радянського Союзу. Втік із німецького концтабору у Франції й сформував свій партизанський загін. Потрапив у руки нацистів під час одного з боїв і був розстріляний.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

Лейтенант Червоної армії Василь Порик був родом із Вінничини. Потрапив у полон, опинився у таборі для військовополонених у Франції, звідки втік до французьких партизанів. Очолив власний загін. В одному із боїв схоплений і розстріляний нацистами. Герой Радянського Союзу і Національний герой Франції.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

1939–1945
**ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Михайло Опаренко

Пілот польської авіації. Брав участь у боях проти нацистського агресора з перших днів Другої світової війни. Відзначений нагородами.

**УКРАЇНЦІ В ЛАВАХ
ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ
ПЕРЕМОГЛИ АГРЕСОРА**

**1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО**

Ніколас Міньо
Вояк армії США. Загинув героїчно у бою в Тунісі.
Нагороджений Медаллю Пошани, Срібною Зіркою,
медаллю Пурпурове Серце.

 UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

З метою гідного вшанування подвигу Українського народу, його визначної ролі у перемозі Об'єднаних Націй у Другій світовій війні, висловлення поваги всім борцям проти нацизму, увічнення пам'яті про загиблих воїнів, жертв війни, воєнних злочинів, депортацій та злочинів проти людяності, скоєних у роки війни, **8–9 травня** по всій країні традиційно відбуваються урочистості до **Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (Дня перемоги)**.

Відповідно до Закону України “Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років” і Указу Президента України “Про відзначення у 2017 році Дня пам'яті та примирення і 72-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні” від 28 березня 2017 року № 84 у навчальних закладах освіти повинні пройти військово-патріотичні та інші тематичні заходи, присвячені річниці цієї події.